

Mounira El-Alami: "Espanya i Marroc estàvem abocats a treballar junts"

Iolanda Pericàs
Redacció ALIMARA

Mounira El-Alami és la presidenta de l'Associació Darna, Centre Cultural d'Iniciatives Ciutadanes, que des de fa 15 anys treballa a la ciutat marroquina de Tànger en projectes de formació i inserció social de menors i dones en situació o risc d'exclusió social. En concret, des d'aquesta associació es gestionen un casal per a joves, un refugi per a nins del carrer, una granja per a adolescents, un casal per a dones, un casal per a joves estudiants –sobretot al·lotes– i un diari adreçat a nins d'entre 9 i 15 anys.

El Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació finança alguns dels projectes que es duen a terme en aquests centres. L'associació marroquina té a Mallorca, com a contrapartida, la Fundació Diagrama.

Convidada pel Consell de Mallorca a una jornada sobre cooperació al Marroc, El-Alami explicà els projectes en els quals treballa l'entitat que ella dirigeix.

- Com valorau l'experiència de la cooperació nord-sud?

Des de la meua experiència crec que sense cooperació internacional no podríem haver fet més que un 10% del que hem fet. Des del 1996 fins ara tots els nostres projectes compten amb una part important de cooperació

internacional, sense la qual no funcionaríem. Nosaltres tenim voluntat de treballar, però tenim també idees que no podem dur a terme per manca d'ajuda i és aquí on entra la cooperació internacional.

- Què en pensau de treballar amb una contrapartida al país d'origen d'on procedeixen les ajudes?

En principi em sembla bé, però sempre que sigui un procés de col·laboració entre les dues parts. Crec que és molt important que la persona de referència que coordina la feina de la nostra entitat tinguí una continuïtat, conegui els projectes, els visqui de prop i els vegi com una tasca real. Per a nosaltres és molt important la feina sobre el terreny, el dia a dia, la proximitat. En aquest sentit, entenc que la burocràcia és necessària, que s'han de justificar les inversions, però en la seva mesura justa, sinó la burocràcia mata la iniciativa.

- I com viviu vosaltres aquesta situació?

Nosaltres som una associació petita, d'un país del sud, que venim d'una educació basada en la servitud. Aquesta és una de les coses que volem canviar, volem democratitzar la nostra societat, però no és possible fer molt i, a la vegada, organitzar molt. És a dir, les associacions amb les que nosaltres treballem a Europa són de nivell alt, amb la qual cosa tenen unes exigències que a nosaltres, en matèria de burocràcia, ens resulten difícils de complir. Perdem molt de temps en la paperassa, la qual cosa rebaixa el nivell d'impacte en les accions. Per a nosaltres la burocràcia és una llosa que pot arribar a aturar els nostres projectes. Per aquesta raó, des de Darna preferim treballar en cooperació directa amb altres ONG i no amb institucions públiques, on aquesta paperassa és encara molt més complicada. D'aquí la importància de tenir sempre la mateixa persona de referència, algú que ha viscut amb tu el desenvolupament d'un projecte, no necessita que li justifiquis cada cop el mateix, perquè ho coneix tot des del principi. En canvi, si canvia la persona, hem de començar cada vegada amb la feina burocràtica un cop i un altre.

- Darna treballa amb ajuda procedent de diferents països d'Europa, quina és la vostra experiència i com creis que es veu la cooperació des dels països del nord?

Nosaltres treballem amb diferents països, però el nostre finançament procedeix principalment d'Espanya. En un principi es podria pensar que, per raons òbvies, tendríem més col·laboració per part de França, però no és així. Espanya, tal vegada per motius de proximitat, és el nostre major col·laborador. Personalment, crec que estàvem abocats a treballar junts, que la nostra història –la d'uns i altres- ens ho ha imposat.

Actualment, la cooperació internacional ha evolucionat molt i ja no gira tot entorn a l'assistencialisme. La cooperació contribueix a anul·lar el sentiment de colonització. Crec que es tracta d'adaptar les intervencions que s'han fet fins ara, crear nous camins, individualitzar els projectes i no

aplicar sempre les receptes conegudes. A més, de portes endins, la cooperació internacional ha servit també per posar en contacte el govern marroquí amb la societat marroquina.

- Creis que la crisi econòmica que es viu internacionalment afecta la cooperació?

És clar que ens afecta, i ens afectarà encara més, però no sabem com. El cert, però, és que nosaltres a Marroc no vivim la crisi de la mateixa manera que es pugui viure a altres llocs del món, i en concret a Espanya. A mi em fa la sensació que la gent a Espanya està un poc obsessionada amb la crisi, es nota un ambient de crispació. Nosaltres, en canvi, som un país que no té riquesa material, la nostra riquesa és la nostra diversitat i la capacitat d'adaptar-nos a les diferents situacions, a les quals, en certa manera, ja hi estam avesats.

- La vostra associació treballa per la formació i inserció de joves en situació o risc d'exclusió. Quins són els vostres principals objectius?

A Darna treballam amb nins i joves que es troben en situació o risc d'exclusió social, per donar-los la possibilitat d'expressar el seu potencial en un espai de llibertat, millorant així les seves condicions de vida.

Tenim diferents recursos per a menors que cap institució vol, que viuen al carrer i que en els nostres centres se senten com a casa. També gestionam una granja per a adolescents on aprenen tècniques modernes que els permeten recuperar la terra dels seus orígens i evitar l'èxode rural i l'emigració. També treballam en una residència per a estudiants pobres, la majoria al·lotes, perquè puguin continuar amb la seva formació i es puguin independitzar de la família, perquè creim que l'educació és la riquesa d'un país. Per això, elaboram un diari per a joves que es reparteix als centres educatius públics amb el qual intentam que els nins i nines aprenguin a pensar per ells mateixos, a tenir el seu criteri i a democratitzar les escoles.

- Teniu també projectes relacionats amb dones...

Sí, també feim feina de forma directa amb les dones amb un centre només per a elles, que els dóna un espai per aprendre, per formar-se i, per què no, també per descansar. Això els permetrà en un futur tenir una certa independència econòmica, conèixer els seus drets... És un lloc per comprovar si els textos dels polítics, sobretot les lleis que fan referència a les dones, es fan o no realitat.

- Heu fet referència als joves i l'emigració. Com viviu vosaltres aquest fet?

Crec que l'emigració és un fet que s'ha repetit sempre en la història de la humanitat perquè la riquesa atreu la gent. Des del meu punt de vista el problema no és aturar-la, sinó invertir, sostenir el que tenim per intentar reduir-la.

Jo no estic d'acord en la protecció de la infància sense les seves arrels, ja que crec que quan a una persona li tallen les arrels li provoquen un sentiment de venjança que en molts de casos es manifesta a través de comportaments violents. Nosaltres, a Darna, hem pogut comprovar que els joves que es formen, que veuen que tenen una sortida laboral, que tenen oportunitats a la seva terra i que aprenen a veure el seu país d'una altra manera, no se'n van del Marroc.

- Així doncs, no estau d'acord en què els menors no acompanyats que arriben a un país estranger siguin acollits en aquell país...

No, i aquest és un tema que m'ha causat molts de problemes. No estic d'acord amb aquesta mesura, crec que se'ls hauria de retornar a tots, primer pel que he comentat de les arrels, que per a nosaltres són molt importants, i després perquè crec que els joves que fugen del Marroc cap a Espanya tenen una imatge distorsionada de la realitat que els espera. Per a mi es tracta d'un problema cultural, no és cap boicot a cap govern o associació.

Ara per ara crec que ningú té la solució per al problema de la immigració dels menors i de com se'ls ha de tractar en aquests casos. Crec que si hi ha una solució, si algú la té, l'hauríem de compartir.